

7R fesztivál és tájházavatás Mikházán

Ismét lesz római fesztivál

Fotó: Vajda György (archív)

A tavalyi év kivételes volt a nyárádmonti Mikházán szervezett római fesztivál történetében: a többszöndős múltira visszatekintő hagyományörző szemle akkor csupán régészet napjaként került sorra, idén azonban ismét visszatér a régi nivó, sokszínűség és gazdag kínálat: augusztus 3-án, szombaton ismét megszervezi a Maros Megyei Múzeum a 7R Római Fesztivált, amely ez évben is különleges tematikával, szerteágazó programkínálattal várja mindazokat, akiket érdekel a múlt, a régészet, a kétezer évvel ezelőtti mindennapok rutinja és az ismert történelem egyik legnagyobb birodalma, amelynek határa, a limes, éppen Mikháza területén húzódtott.

Kaáli Nagy Botond

A közelgő fesztivállal kapcsolatosan szerda délben a szervezők a Néprajzi Múzeumban tartottak sajtótájékoztatót, amelyen Soós Zoltán, a Maros Megyei Múzeum igazgatója és Pánczél Szilamér, a római fesztivál főszervezője számolt be az egész napos eseménysorozat várható részleteiről.

– A 7R Római Fesztiválra ugyan augusztus harmadikán kerül sor, de a rendezvénysorozatnak lesz egy előzménye is: július 31-én avatjuk fel azt a tájházat, amelyet a múzeumnak sikerült megvásárolnia és felújítania – hallottuk Soós Zoltántól. – A tájház egy hagyományos paraszti porta, építészetileg a legértékesebb a faluban, egykor az Ángi család tulajdona volt. Köszönjük, hogy a múzeumnak ajánlották föl megvételre. A Maros Megyei Tanács támogatásával, 50.000 lejért vásároltuk meg, a hozzá

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Bonyhai kastélynap

A családi nap célja, hogy a visszaszállított, majd az örökösök által az egyháznak adományozott Bethlenkastélyba és köré életet leheljenek és funkcióval lássák el.

2.

Ferenczy József- monográfia és album

Bár a marosvásárhelyi születésű festőről közöltünk már egy összefoglaló ismertetőt lapunkban, ezúttal a bemutatón elhangzottakból azokat a részleteket elevenítjük fel, amelyek igazságtételt a korábbi méltatást.

6.

Kincsek táboroztak Szeredában

Múlt héten ötven gyerek számára szerveztek nyári tábort Nyárádszeredában, de nemcsak helyiek vettek részt, hanem Nyárádszeredai községből is érkeztek apróságok és pedagógusok.

10.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Megoldás a lemondás?

Antalfi Imola

A jelentős útinfrakstrukturális beruházások folytatását, elkezdését várja a kormányfő az Országos Útügyi és Autópálya-igazgatóság (CNAIR) új vezetőjétől. A posztot ideiglenesen betöltő Narcis Neagát gyakorlatilag lemondatták, bár nyilatkozatában azt állítja, a miniszterelnök kérésére döntött úgy, hogy félreáll. Viorica Dăncilă azt nyilatkozta, hogy CNAIR vezetősége indokolatlanul akadályozta egyes beruházások – mint például a Nagyszeben–Pitești autópálya 4. szakaszának, a Craiova–Pitești gyorsforgalmi út egyes szakaszainak – megvalósítását, ugyanakkor félretájékoztattott (a Nagyszeben–Nagyak autópálya ügyében), illetve nem reális határidőket szabott meg a projekteknek.

Az egyik probléma az, hogy a felsorolt példák közt véletlenül sem szerepel az észak-erdélyi A3-as autópálya befejezése Gyalutól Nagyváradig, és ezt érdekes módon senki, a kormányfő sem nehezményezi. A Magyarország területén rohamosan épülő és a megszabott időre várhatóan elkészülő, Nagykerekénél a román-magyar határhoz érő sztrádát lehet, hogy a határtól összekötik néhány kilométeres pályaszakasszal, és akkor majd nem lehet azt mondani, hogy a semmibe érkezik a magyar autópálya. Hány évnek kell eltelnie, míg átvizsik a Királyhágón, hogy elérje Nagyváradot? Hány évnek, hogy Brassóig eljusson? Lassan egy évtizede, hogy épül a 404 kilométeres észak-erdélyi A3-as autópálya,

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCCCC

JÚLIUS

11., csütörtök

A Nap kel
5 óra 40 perckor,
lenyugszik
21 óra 14 perckor.
Az év 192. napja,
hátravan 173 nap.

IDŐJÁRÁS

Változékony idő

Hőmérséklet:
max. 23°C
min. 9°C

Istenéltessel

Ma NÓRA és LILI, holnap **IZABELLA** és DALMA napja.

IZABELLA: az Erzsébet spanyol alakja.

DALMA: egykor férfinév volt, Vörösmarty Mihály alkotása.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2019. július 10.

1 EUR	4,7337
1 USD	4,2171
100 HUF	1,4523
1 g ARANY	189,2788

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Közeleg az adóbevallás határideje

Július 31. a magánszemélyek jövedelemadójáról és társadalombiztosítási hozzájárulásáról szóló egységes nyilatkozat leadási határideje. Az egységes nyilatkozatot online lehet benyújtani a privát virtuális téren (SPV) keresztül, illetve el lehet juttatni az adóügyi hatósághoz a www.e-guvernare.ro honlapon elérhető Nyilatkozatbenyújtás szolgáltatás révén. Mindemellett el lehet küldeni postán is vagy be lehet nyújtani a helyi adó- és pénzügyi hivatalok székhelyén.

Országos folklórfesztivál

Húzzad, édes muzsikásom címmel július 13-án, szombaton 17 órától a Maros Művészegyüttes marosvásárhelyi, kövesdombi székházában XIII. alkalommal kerül sor országos folklórfesztiválra. A marosvásárhelyi Ifjúsági Ház a Koreográfusok és Népi Együttesek Egyesületével közösen szervezi az eseményt. A fesztivál előtt, 16 órakor a Maros Művészegyüttes székháza és a kövesdombi Darina üzlet közötti szakaszon felvonulnak az országban élő etnikumokat képviselő, népviseletbe öltözött csoportok. A belépés díjtan.

Nyári akadémia a MOGYTTE-n

Július 7. és 14. között a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemen BEST (Boost your Entrepreneurship Skills in Transylvania) nyári akadémiát szerveznek innováció és hagyomány témakörben. A konferencián 46 (17 MOGYTTE-, 20 franciaországi, 6 moldovai köztársaságból és 3 ukrainai) diák vesz részt, akik tudományos dolgozatokat mutatnak be. A műhelymunkákat neves hazai és külföldi professzorok vezetik.

Rocksulis képzések

A marosvásárhelyi Rocksuli a nyáron ösztöndíjjal küld magyarországi szakmai továbbképzőre dob szakos diákokat. A Nemzeti Kulturális Alap Hangfoglалó könnyűzene-támogató program kollégiuma által felajánlott ösztöndíjban részesülő diákok Nagykörösön a Dobmánia táborban gyakorolhatnak. A tizedik alkalommal megrendezett táborban tíz határon túli diák vesz részt, közülük hat erdélyi, két vajdasági és két felvidéki. A dobosok ősszel Marosvásárhelyen tovább gyarapíthatják tudásukat, ugyanis a Rocksuli szervezi meg a háromnapos Dobmánia erdélyi tábor.

Újmise Maroszentgyörgyön

Szombaton, július 13-án délután fél 5-től a karmelita kolostorban, este 7 órától a maroszentgyörgyi akatolikus templomban Fülöp Sándor Szabolcs Újmiséjét mutat be.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

A református egység jegyében

Bonyhai kastélynap

Az Erdélyi Református Egyházkerület Nőszövetsége szervezésében július 13-án, szombaton tartják meg a bonyhai kastélynapot, ahová Erdély minden tájáról érkeznek nőszövetségi tagok, lelkesek, vendégek és meghívottak, hogy közösen éljék meg a református egységet, az együvé tartozás élményét. A családi nap célja, hogy a visszazolgáltatott, majd az örökösök által az egyháznak adományozott Bethlen-kastélyba és köré életet lehelyjenek és funkcióval lássák el. Az esemény programjáról Borsos Melinda, az Erdélyi Református Egyházkerület nőszövetségi elnöke számolt be.

Mezey Sarolta

Színes, több korosztályt megszólító programok

A felújítás előtt álló kastély és kastélypark szombaton ismét megtelik élettel. A vendégek, a nőszövetségi csoportok előtt fél 10 órakor megnyílnak a kapuk. Az istentisztelet 11 órakor kezdődik, ígét hirdető főtiszteletű Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke. Az istentisztelet úrvacsora-osszatással zárul.

Istentisztelet után színes, több korosztályt megszólító programok kerülnek sorra, a kastély udvarán zsolnáreklés lesz, ugyanakkor kezdődnek a gyermek- és ifjúsági programok, erre külön sátrakat állítanak fel. A templom környékén idén is lesz imaösvény. 13.15–14 óra között az érdeklődők az iskolában dr. Püskös Sarolta előadását hallgathatják meg „...hogyan legyenek, mint mi” címmel.

A templomban 14.30 órától Kocsis István *Árva Bethlen Kata* című monodrámáját hallgathatják meg Meister Éva Magyar Művészetért díjas színművésznő, a magyar kultúra lovagja előadásában.

Ismersz-e engem címmel vetélkedőt tartanak, ami az idei találkozó újdonsága, az egyházmegyék csapatainak a bibliai kvíz- és ügyességi versenye, ami a kastélyparkban 13.30 órakor kezdődik, 14.30 órakor a színpadon kihirdetik a *Kert az édenben* című pályázat nyertesait. 16.15 órától a szászrégeni Sófár együttes zenél.

Miközben a rendezvények zajlanak, a kastély udvarán vásárteret rendeznek be, ahol kézművestermékeket, nép-

BONYHAI KASTÉLYNAP
2019. július 13.

akiket nekem adott, hogy egy-ek legyenek, mint mi. in 17.11h.

Istentisztelet
• Gyerekprogramok
• Zsolnáreklés
• Vásártér
• Imáösvény

9, 30 - 17, 00.
KOCIS ISTVÁN
ÁRVA BETHLEN KATA
Meister Éva
A Magyar Kultúra Lovagja
Magyar Művészetért Díjas Színművésznő

Imáösvény

Ismersz-e engem?
Kert az Édenben pályázat díjazása

Vetélkedő
SÓFÁR KONCERT

Szent Átyám, tartsd meg életem a térségemben.
Dr. Lengyelné Püskös Sarolta REGISZTRÁCIÓ előadó

művészeti és dísz tárgyakat lehet vásárolni. A családi kastélynap délután 5 órakor ér véget.

Készen a vendégek fogadására

A kastély udvarát a helyi önkéntesek, a bonyhai férfiak, presbiterek –köztük Szabó József, Pályi József és Horváth Miklós – tették rendbe. A kastélyt az asszonyok takarították ki, ezt Fehérvári Bálint és Erzsike irányították. Mindezt azért, hogy a kastély és környéke méltó arculattal fogadhassa a nőszövetségi rendezvényt.

A szervezők mindent megtekintettek a rendezvény sikeréért, most már csak az időjárásnak kell nyáriának lennie.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

RENDEZVÉNYEK

Vér és döntés – könyvbemutató

Július 16-án, kedden 20 órakor a marosvásárhelyi vár kupolaépületében mutatják be Csata Éva második kötetét, a *Vér és döntés* című regényt. A könyvet – mely a Bookman kiadó gondozásában jelent meg – dr. Dégi László Csaba ismerteti, gondozta Dénesi Ildikó, borítóterv Magyarosi Zsuzsanna.

Nyáresti orgonahangversenyek

Július 13-án, szombaton 18 órától a marosludasi római katolikus templomban folytatódik a Nyáresti orgonahangversenyek rendezvénysorozat, a jelenlévők Molnár Tünde orgonajátékát hallgathatják. A művésznő 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a szászrégeni református templomban, aznap 18 órakor a marosvásárhelyi Gecse utcai református Kistemplomban tart újabb orgonahangversenyt. 21-én, vasárnap 17 órakor a nyárad-andrásfalvi református templomban hallgatható Molnár Tünde orgonajátéka.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund,

Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDÉTES: Petres Emilia.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Ismét lesz római fesztivál

(Folytatás az 1. oldalról)

tartozó telekkel együtt. A házat és székely kapuját sikerült restaurálnunk, a felújítás folytatódik, a melléképületek következnek. A kaput a csernátoni Haszmann Pál Múzeum munkatársai újították föl, mellettük nagy köszönet illeti Ötvös Koppány kollégámat is. Érdekes, hogy a kapu eredetileg madéfalvi mesterek munkája. A római limes és a mellette fekvő erőd okán több mint öt éve kutatunk Mikházán, időközben felfigyeltünk a falu rendkívül értékes népi építészeti örökségére is: itt viszonylag sok korabeli parasztház maradt érintetlen, kevesebb volt átépítve, mint másutt. Ez az első alkalom, hogy a Maros Megyei Múzeum megmentett egy hagyományos portát, az általunk felújított tájház ezen épületek egyik legszebb példája. Felavatására az érdeklődő közönség és a Maros Művészegyüttesség jelenlétében július 31-én délután 6 órakor kerül sor.

A közönség körében korábban is visszhangos sikert arató római fesztiválról Pánczél Szilamér beszélt:

– A 7R esetében az idén vissza-

tértünk a római fesztivál elnevezéséhez. Mindig igyekszünk innovatívok lenni, idén a Római Birodalom keleti felével fogunk foglalkozni. Ott a sivatagos táj miatt nagyon sok műemlék megmaradt, emiatt az egykori rómaiak számára is egzotikus vidéknek számított, amely mélyen lenyűgözte őket. Több császár – például Hadrianus – is turista- és tanulmányutat szervezett magának a birodalom keleti felébe, hogy jobban megismerje az ottani építészetet, kultúrát. Ráadásul a mikházi limes mentén fekvő erődben 150 éven át állomásozó egység katonái keletről, a mai Libanon és Szíria területéről érkeztek. A program struktúrája is eköré épül. Rekordszámú hagyományörző csapatot hívtunk meg, elsősorban azokat, akik az ideai témánkhoz igazodtak. Lesznek ismét katonai gyakorlatok, gladiátorharok, táncbemutatók, felvonulások, régizene-koncertek. Lesz továbbá katasztrófbemutató, a parasztportán pedig olyan műhelyek kapnak helyet, amelyek a gazdasági tevékenységhez köthetők. A római fesztivál legnagyobb és legsikeresebb vetülete azonban a számtalan

Pánczél Szilamér és Soós Zoltán

múzeumpedagógiai műhely, ahol kicsik és nagyok egyaránt megismerhetik a római hétköznapi és kézművesmesterségek vetületeit. Mindannyian a varázslatos keletet, annak kultúráját, civilizációját szeretnék bemutatni. A Római Birodalom alatt ott végig a görög nyelv maradt a legfontosabb, ez is a keleti részek egyediségét jelzi. A fő célunk azonban nemcsak a rómaiakról beszélni, hanem arról a nagyon értékes kulturális kincséről is, amelyet Mikháza jelent itt, Erdély keleti felében.

A mikházi római limesről, erődőről, fürdőőről, a régészeti munkáról, lelőhelyekről és tárgyakról a múzeum munkatársai újságírói kérdésekre válaszolva elmondták: Mikházán római kerámia- és csontfeldolgozó műhely nyomaira, és úgy tűnik, hogy egy kovácsműhely nyomaira is bukkantak. Lassan fel-

tárul előttük, hogy mit csináltak itt a rómaiak másfél évszázadon át, hiszen a műhelyekhez mesterek is kellettek. Úgy tűnik, hogy a mikházi volt a legfontosabb római központ a Nyárad völgyében: körülbelül 1500-2000 civil lakhatott több mint 50 hektáron Mikháza területén. Hozzáadték, remélik, hogy a megyei tanács segítségével minél hamarabb bővíthetik a feltárandó részeket, hiszen azok jó része ma mezőgazdasági terület, emiatt a földben fekvő tárgyak állapota folyamatosan romlik. Azt is elmondták, nagyon örvendenek, hogy a Maros Megyei Könyvtár és a Teleki Téka segítségével visszavihatnak a fesztivál idejére pár olyan könyvet Mikházára, amelyeket az ottani ferences kolostorban őriztek. Az ideai kutatásokkal kapcsolatosan elárulták, ebben az évben leginkább a mikházi római fürdőkre koncentrá-

lak: hatalmas struktúra, legalább 600 négyzetméternyi terület, ez a legnagyobb helyi középület, monumentális építészeti megvalósítás. Folytatják az erőd feltárását is, ám az idén főleg az állagmegőrzési ásatásokra koncentrálnak. Mikházára az első telepések Pannóniából érkeztek a második században, majd 150 évig állomásoztak itt: a római globalizált világ számos tárgyi bizonyítéka került elő a lelőhelyekről. A fesztivál alatt ugyanezen lelőhelyek iskolaként is szolgálnak régésztanoncok számára, ezt a munkát a múzeum szervezi: idén 25 önkéntes, bel- és külföldi hallgatók segítik a fesztivált. A polgármesteri hivatalban pedig igazi partnerre lettek, a közönség előljárói nagyon megértőnek bizonyultak a múzeum szakembereinek feltárási, állagmegőrzési igényeit illetően – hallottuk a sajtótájékoztatón.

Fotó: Kaáli Nagy Botond

A tájház

Fotó: Vajda György

Nyárádszeredában is irodát nyitott az MPP

Szerda délelőtt a Magyar Polgári Párt – országos, megyei és helyi vezetői jelenlétében – megnyitotta nyárádszeredai irodáját a városközpont közelében, a Tüzórád utcában.

A párt országos alelnöke, a nyárádszeredai *Káta Attila* köszöntőjében elmondta: próbálkoztak már az irodanyitással, de eddig eredménytelenül. Céljuk közel lenni az emberekhez, foglalkozni problémáikkal, ezért is szeretnék, hogy városi és megyei tanácsosaik hente tartsanak itt egy-egy fogadóórát, amikor a lakosság elmondhatja gondjait, ők pedig képviselhetik az embereket. Az iroda nemcsak a párté, befogadták a Székely Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Ifjak helyi szervezeteit, és itt van a Nyárádszeredai Egyesület irodája is.

Az MPP a cselekvés pártja, és azért fontos az irodahálózat, hogy minél közelebb legyen a polgárokhoz, akiket képvisel. Le szeretnék bontani a választópolgárok és a politikuskok közé épült falakat, az emberek igényeit a képviselők által összegyűjtve szeretnék eljuttatni a megfelelő fórumokhoz. Fontos, hogy jelen legyenek a közösségekben, hogy minden vezető és döntéshozó személyt munkára sarkalljanak, és be tudják vinni a polgári gondolkodásmódot az erdélyi és román politikába. Ha a képviselők jól végzik a dolgukat, nem kerülhet sor az úzvölgyihez hasonló atrocitásokra – mondta el beszédében az MPP országos el-

nöke, aki egyúttal azt is bejelentette, hogy a párt Maros megyében is elkezdte az aláírásgyűjtést a Székely Nemzeti Tanács által indított európai nemzeti régiók kezdeményezésének támogatására, így legalább egy éven át utcai sátrakban vagy az MPP-irodáknak megkereshetik őket azok, akik aláírják az ívet. Ugyanúgy a Dan Tánas elleni aláírásgyűjtés is folytatódik, hogy megteremthető legyen a béke a román és a magyar fél között. Emlékeztetett arra, hogy a pártnak volt egy kezdeményezése a tanügyi törvény kapcsán, mert a román nyelv és irodalom miatt az érettségiző magyar diákok hátrányba kerülnek, és a kezdeményezés visszautasításának hatásai „most ütköznek ki”.

A nyárádszeredai iroda hétköznapi napokon 9–13 óra között áll az

emberek rendelkezésére, ügyfélfogadásra, fogadóórákra, de ha igény lesz rá, tovább is nyitva tartanak. Az iroda nemcsak a nyárádszeredaiaké, hanem az egész Nyárádmentéé, körzeti irodaként működne – tudtuk meg *Szőcs Péter* irodavezetőtől, aki köszönetet fejezte ki a párt országos vezetőségének, ugyanis mindeddig sem a helyi önkormányzat, sem a pártvezetés nem támogatta a helyi iroda megnyitását. *Berki Ferenc* megyei MPP-elnök is örömet fejezte ki, amiért a marosvásárhelyi után újabb iroda nyílt a megyében, és elmondta: jövő kedden újraindul a gyulakutai szervezet, hamarosan a szovátai városi szervezet is, és az a céljuk, hogy szeptemberig hat helyi szervezet alakítsanak újra a Küküllőmentén és a Mezőségen. (*gligor*)

Maros megyében, így Nyárádszeredában is elkezdődött az aláírásgyűjtés az SZNT polgári kezdeményezése támogatására

Fotó: Gligor Róbert László

A román külügy szerint Sziijártó Péter bírósági ítéletek mellőzését kérte

Sziijártó Péter magyar külügyminiszter bizonyos bírósági ítéletek mellőzését és államnak az igazságszolgáltatás folyamataiba való beavatkozását kérte román hivatali kollégájától, Teodor Meleşcanutól a két tárcavezető közötti keddi egyeztetésén – állítja szerdai közleményében a román külügyminisztérium.

A kommunikációban leszögezik, hogy a keddi megbeszélésre Teodor Meleşcanu „kifejezett kérelmére” került sor, „a magyar fél folyamatos provokációinak visszaszorítása érdekében”. Az egyeztetésen Sziijártó Péter magyar külügyminiszter bizonyos bírósági ítéletek mellőzését és az államnak az igazságszolgáltatás folyamataiba való beavatkozását kérte – mutat rá a közlemény.

Eszerint a román diplomácia vezetője emlékeztette magyar hivatali kollégáját, hogy „egy demokratikus jogállamban, amely tiszteletben tartja az európai értékeket és a hatalmi ágak szétválasztásának elvét, elfogadhatatlan, hogy a kormány beavatkozzon az igazságszolgáltatás folyamatába”. Emellett Teodor Meleşcanu kérte, hogy a magyar hivatalosságok a jövőben tartózkodjanak a Románia elleni provokációktól – áll még a közleményben.

A külügyi tárca kedd este arról számolt be, hogy az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) Szlovákiában tartott

informális külügyminiszteri találkozója alkalmával tárgyalásokat folytatott a román és magyar külügyminiszter. A keddi közlemény szerint Teodor Meleşcanu arra kérte Sziijártó Pétert, hogy a budapesti hivatalosságok „visszafojgottságról” tegyenek bizonyosságot nyilatkozataik során, ugyanis – az utóbbi időben mesterséges módon feszültté tették a magyar–román párbeszédet.

Az MTI beszámolója szerint Sziijártó Péter a nemrég elfogadott új közigazgatási törvényről és az úzvölgyi katonai temető ügyéről beszélt Meleşcanuval.

Az új közigazgatási törvénnyel kapcsolatban Sziijártó Péter arra kérte a román külügyminisztert, hogy a törvénybe kerüljön vissza a magyar kisebbség ama korábbi szerzett joga, hogy ha 20 százalék alá csökken egy adott területen az arányuk, akkor is illessék meg az anyanyelvhasználati jogok a kisebbséget – írta az MTI.

Sziijártó ugyanakkor román kollégája segítségét kérte abban, hogy az úzvölgyi katonai temetőről szóló szakértői egyeztetések folytatódjanak, és mielőbb kerüljön sor a helyszíni szemlére a temetőben.

A magyar külügyminisztérium közleményét idéző MTI tájékoztatása szerint Sziijártó Péter hangsúlyozta, Magyarország továbbra is arra törekedne, hogy a két ország „kapcsolatrendszere visszatérjen a kölcsönös tisztelet és a pozitív dinamika talajára”. (*Agerpres*)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Hat korszerű laparoszkóp

2019-ben hat nagy teljesítményű laparoszkóppal bővül a Marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi Kórház orvosi eszközparkja. Beszerzésükre a 4,9 millió lejes összeget az Egészségügyi Minisztérium biztosította. Három készüléket a II-es Számú Általános Sebészeti Klinika, ugyancsak hármat a Szülészeti-Nőgyógyászati Klinika műtője kapott.

A sebészeti klinikán az elmúlt hónapban működésbe helyezett három készülék lehetővé teszi, hogy három műtőben dolgozzanak, ami több beavatkozást jelent. A minimális bemetszéssel történő alapműtétek mellett (epekö-eltávolítás, vakbélműtét, lágyéksérv) a korszerű készülékekkel lépeltávolítást, vastagbél- és végbéldaganatok, a mellékvesemirigy operációját, mintavételt, hasnyálmirigyciszták eltávolítását lehet elvégezni. Mivel a

klinikán a sebészrezidensek oktatása folyik, a három új készülék megkönnyíti a laparoszkópos műtési technika alaposabb elsajátítását – nyilatkozta dr. Bara Tibor professzor, a II-es Számú Sebészeti Klinika vezetője.

A Szülészeti-Nőgyógyászati Klinika a laparoszkópos műtési technika országos képzési központja, ahol évente 350 hastükrözéses beavatkozást végeznek. A klinikán több mint tíz éve használt két laparoszkóp állapota megnehezítette az endoszkópos műtétek elvégzését, ami a képzésre is rányomta a bélyegét. Az új, korszerű készülékek minőségi változást hoznak a klinika működésében, és megnövelik a beavatkozások lehetőségét – mondta dr. Szabó Béla professzor, a klinika vezetője.

A korszerű készülékekkel javul a betegek sebészeti ellátása a 2018-as eredményekhez képest, amikor a II-es sebészet műtőjében 512, a nő-

gyógyászati klinika műtőjében 372 laparoszkópos beavatkozást végeztek. A 2019-es eszkbővítéssel a kórházi ellátás minőségének a javítására, a páciensek elégedettségének és a beavatkozások biztonságának a növelésére törekszünk – nyilatkozta Claudiu Puia, a megyei sürgősségi kórház menedzsere.

Kiválóak a gyermekortopédiában is

Gerincdeformitások, gyermekortopédiai kórképek, sportsérülések képezik a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Kara Ortopédiai Klinikájának fő profilját a mozgásszervi és csontdaganatműtétek, sportsérülések ellátása mellett. Az intézményben 45 ágyon 60 személlyel 14 orvos évi 2.000 műtétet végez – olvasható a klinikáról, amelyet 2012 óta dr. Than Péter ortopéd sebész professzor igazgat. Elmondása szerint orvostanhallgatóként sportsérüléssel került a klinikára, amelynek jó hangulata befolyásolta ez irányú szakosodását. Marosvásárhelyen tartott előadását követően gyermekortopédiai kérdésekről beszélgettünk.

Bodolai Gyöngyi

– Klinikánk gyermekortopédiai központnak számított, alapítója ugyanis gyermekortopéd érdeklődésű professzor volt. Két tanítómesterem, akik ma is a klinika emeritus professzorai, ugyancsak a gyermekortopédiára szakosodtak. Egyikőnk, a klinika korábbi vezetője a csípőficamos esetekkel foglalkozott elsősorban, helyettese a lábdeformitásokkal, mint például a dongaláb, mindkettő gyakori veleszületett elváltozás.

– **Hogyan kezelik ezeket az eseteket?**

– Az előírások szerint a szülészeti osztályokon már jelzik, majd az ortopéd orvos irányításával egy-két hetes kortól megkezdődik a terápia, gipszkötéseket helyezünk föl, és amikor fél évet tölt a csecsemő, ellenőrizzük, hogy maradt-e, visszaalakul-e a deformitás. Azt követően jön szóba, hogy kell-e műteni vagy nem. Ez egyféle technikát jelent, míg más módszerek kicsit hamarabb, akár néhány hónapos korban már kisebb műtési beavatkozásokat teszünk lehetővé. Világviszonylatban is évtizedek óta forrongó történetnek számít, de bárhogy járunk is el, kezdetben a konzervatív kezelés,

Fotó: PTE

a gipszelés, sínzés is része a terápiának.

Szerencsére ma már Magyarországon nagyon kevés az elhanyagolt csípőízületi probléma, az ultrahangos szűréseket ugyanis olyan színvonalon végzik, hogy a rosszul fejlett csípő konzervatív kezelését korán el lehet kezdeni. Így a műtési esetek száma nagyon visszaszorult, de előfordulnak olyan páciensek, akiknél nem volt sikeres a konzervatív terápia, vagy kicsúsztak az ellenőrzésből. A mai helyzet azonban nem hasonlítható a húsz-harminc évvel ezelőttihez.

Nő a száma viszont az úgynevezett cerebrális parézises gyermekeknek, akiknél a születés kapcsán kialakul valamilyen központi idegrendszeri sérülés, és ennek megfelelően nagyon komplex mozgásszervi deformitások is. Számuk azért emelkedik, mert ma már a koraszülötteknek sokkal nagyobb a túlélési esélye, de ezzel együtt nő az aránya annak is, hogy valamilyen problémájuk lesz. Ikerterheségeknél is nagyobb a valószínűsége annak, hogy mindkét újszülött életben marad, de az elhúzódozó, problémás szülések idegrendszeri károsodással járhatnak, ami mozgásszervi elváltozásokat okoz. Ez ma a gyermekortopédia egyik fő problémája. Van olyan eset, amikor csak egy bokaízület vagy az Achilles-ín körüli műtőre van szükség, de előfordul, hogy a térdízülethez,

csípőízülethez, sőt a gerinchez is „hozzá kell nyúlni”.

– **Említette, hogy agyi sérülések következményeiről van szó; hogyan lehet ezeken a gyermekeken ortopédiai műtéttel segíteni?**

– Lágyrészműtéteket végzünk, bizonyos izmok tapadását kell leválasztani, mert a központi idegrendszeri sérülés ezeknek az izmoknak a túlműködéséhez, a túlfeszüléséhez vezet, s így rossz irányba húzzák az ízületeket. Az izmok leválasztásával, az inak nyújtásával lehet az elváltozásokat korrigálni.

– **Mennyire sikeresek a korrekciós műtétek?**

– Ez nagymértékben függ a gyermek alapállapotától, mert vannak enyhe és nagyon súlyos esetek, amihez az is hozzájárul, hogy a központi idegrendszer egyéb, például mentális funkciói mennyire károsodtak. Sajnos vannak olyan gyermekek, akiknek a mentális állapota is nagyon rossz. Náluk nehezebb eredményt elérni, mert nincsen kooperáció. A jó értelmi képességekkel jobb az együttműködés a gyógytornásznak például, így vannak közöttük olyanok, akiket szinte észrevétlenül lehet mozgásképpé tenni. Azt viszont nehéz elérni, hogy valamilyen kis tünet ne maradjon vissza, de az önálló járásfunkciót biztosítani lehet. Műtét nélkül jelentős részük nem tudna önállóan közlekedni. Nem lehet feltétlenül csodákat várni, de abban az esetben, ha képesek lesznek az önálló helyváltoztatásra, akkor teljes életet élhetnek. A szülők elvárása kezdetben nagyobb, de végül belátják, hogy a kis eredmények is fontosak. Mindez nagyon komoly csapatmunkát jelent, amelyhez az ortopéd sebész mellett gyógytornászra, gyógytornásznőre, logopédusra, szociális munkásra van szükség.

– **Úgy tudom, hogy operálják a szkoliózist (a gerinc oldalirányú görbületét) is.**

– Magyarországon három centrum van, ahol szkoliózissébeszet zajlik. A súlyos eseteket Budapest mellett Pécsen operáljuk. Évente

Az idegek áthuzalozása visszafordíthatja a kar és a kéz bénultságát

Az idegek áthuzalozásával ausztrál sebészeknek sikerült helyreállítaniuk sportsérülésben vagy balesetben lebénult betegeknél a kar és kéz mozgásának képességét, lehetővé téve, hogy önállóan tudjanak enni és eszközöket használni. A teljességgel normális működést még nem sikerült helyreállítani, de az orvosok szerint az úttörő műtét megváltoztatja a páciensek életét – adta hírül a BBC News.

A gerincet érő sérülések megállítják az agyból a test többi részébe küldött üzenet útját, ez okozza a bénulást. A kutatásba bevont 13 páciens mind a négy végtagját érintette a bénulás, azaz kvadruplégiában szenvedtek, de felkarjuk bizonyos izmait képesek voltak mozgatni. A gerincvelőből ezekbe az izmokba tartó működő idegeket irányították át.

Az idegeket elvágták és olyan idegekhez kapcsolták, amelyek más izmokat irányítottak, például azokat, amelyek a kar kitéréséért vagy a kéz ökölbe szorításáért és kinyitására feleltek. Azok az idegek például, amelyek egykor a tenyernek a palafon felé fordulását irányították, ezt követően az ujjak kinyújtásáért váltak felelőssé. Így amikor a páciensek most arra gondolnak, hogy megfordítják a kezü-

ket, akkor szétnyitják az ujjukat.

„Idegáthelyezést régóta végeznek, de gerincvelő-sérülés esetén nemigen alkalmazták korábban. Úgy véljük, hogy az idegátültetés izgalmas új lehetőségeket teremt. A paralizissal élők számára visszahozhatja a kar és a kéz funkcióit, hogy mindennapos teendőket hajthassanak végre, nagyobb függetlenséget adva nekik, és azt az élményt, hogy könnyen részt vehetnek a családi életben és a munkában” – mondta Natasha van Zyl, a Melbourne-i Austin Health munkatársa.

Az orvosok kiemelték, hogy nem próbálják meg visszaállítani a kéz nagyon finoman koordinált mozgását, legfőképpen két területre, a kéz kitérésére és zárására, valamint a könyök kinyújtására koncentrálnak, hogy a páciensek el tudjanak érni valamit. „Így ki tudják nyitni a kezüket, valamint felemelni és megmarkolni, valamint felcsípni” – mondta van Zyl.

A siker azonban nem minden esetben biztosított. A Lancet című tudományos lapban publikált tanulmány szerint 16 páciensben 56 idegtranszplantációt hajtottak végre. Négy esetben nem sikerült a műtét. A leginkább akkor sikeres a beavatkozás, ha az eredeti sérülést követő 6-12 hónapban végrehajtják. (MTI)

Jó hangulatú klinika

körülbelül száz műtétet jelent, aminek jelentős része a gerincoszlop komoly görbülete miatt szükséges.

– **Mekkora görbület esetén ajánlott a műtét?**

– Ez attól függ, hogy a görbület a háti vagy lejjebb, az ágyéki szakaszon van. Ha a felvételek alapján a háti szakaszon mérjük, akkor 40-50 foknál már indokolt lehet a műtét, de csak azokban az esetekben, amelyekben nem ismerjük az okot. Ahol tudjuk, így például fejlődési rendellenességet látunk valamelyik csigolyán, akkor hamarabb megműtünk például néhány éves gyermekeket is, hogy ne rosszabbodjon a helyzetük. Az ismeretlen eredetű szkoliózisoknál, ami általában serdülőkori probléma, a már említett 40-50 foknál ajánlott a tizenéves gyermekek operációja. A műtéttel a gerinc elmevevése történik. A növekedés befejeződése előtti időszakra is van egy jól kifejlett műtési technika, ami lehetővé teszi, hogy a beültetett implantátum a beteggel együtt növekedjen. A végleges megoldás, azaz a gerinc végleges elcsontosítása serdülőkor előtt értelemszerűen nem ajánlott, a növekedés miatt.

– **Hány éves korig lehet a műtétet elvégezni?**

– Minden további nélkül lehet operálni, harminc-, negyven-, sőt ötvenéves személyt is. A serdülőknél nem fáj, náluk azért végezzük

előbb a kezeléseket, majd a műtétet, hogy ne legyen rosszabb. Felnőttkorban a műtét a fájdalom és egyéb tünetek miatt válik szükségessé, de műtéttechnikailag is sokkal nehezebb akkor elvégezni.

– **Eddig a gyermekortopédiáról volt szó, de úgy tudom, a professzor úrnak nem ez a szűkebb szakterülete...**

– Bár fiatalabb korban nagyon érdekelt a gyermekortopédia, később az ízületi protézisek, elsősorban a térdprotézisek váltak a fő érdeklődési területemmé tudományos és klinikai szempontból is.

Amióta azonban elvállaltam az Ortopédiai Klinika vezetését, a szakmai karrierem háttérbe szorult, mert abban kell inkább gondolkodnom, hogy a klinika mint egység alkalmas legyen arra, hogy a műtétek széles spektrumát biztosítsuk. Tizenévesek dolgozunk, de nem végzünk baleseti sebészeti ellátást, az külön osztályként működik. Csak hogy az ortopédiai ellátáshoz is több orvosra lenne szükség. Mivel egyetemi klinika vagyunk, olyan beteganyagot is el kell látnunk, amit máshol nem vállalnak. Így a fő feladatunk, hogy olyan csoportból álljon a klinika orvosi közössége, amely ért a gyermekortopédiához, a protetikához, a sport-, váll-, gerinc-, csípő-, térd-, láb- és csontdaganatok sebészetéhez is.

Temesvári vendégeink az elfelejtett festőt népszerűsítették

Ferenczy József-monográfia és album

Azt reméltük, hogy nagyobb sikerrel tudjuk hazahozni és népszerűsíteni Ferenczy Józsefet, a 20. század kezdetének kiváló temesvári festőjét, aki 1866-ban Marosvásárhelyen született, itt végezte iskoláit, majd budapesti, párizsi és müncheni tanulmányai után Temesváron telepedett le, és vált elismert alkotóvá. A tervezett visszahonosítás, népszerűsítés sajnos nem az elképzeléseink szerint történt. Bánsági vendégeinket, Szekernyés János művészeti író, a Ferenczy Józsefről szóló kismonográfia szerzőjét és dr. Bodó Barna egyetemi tanárt, a könyv szerkesztőjét a vártnál kisebb, de annál lelkesebb közönség hallgatta. A bemutatón jelen volt családjával együtt a festő Marosvásárhelyen élő unokája, Ferenczy István építőmérnök, aki a nagyapával kapcsolatos emlékeiről beszélt. Kilyén Ilka színművésznő pedig két szép verssel teremtette meg a bemutató hangulatát, vert hidat költészet és festészet között.

Bodolai Gyöngyi

Elfelejtett alkotók

Miért van az, hogy az utókor egyes alkotókat túlbecsül, mások pedig nem kapják meg a munkásságuk alapján kijáró tiszteletet? – keresi a választ a könyv előszavában Bodó Barna, aki példaként a szintén Temesvárhoz kötődő *Bolyai Jánost* említette. Legnagyobb matematiku-

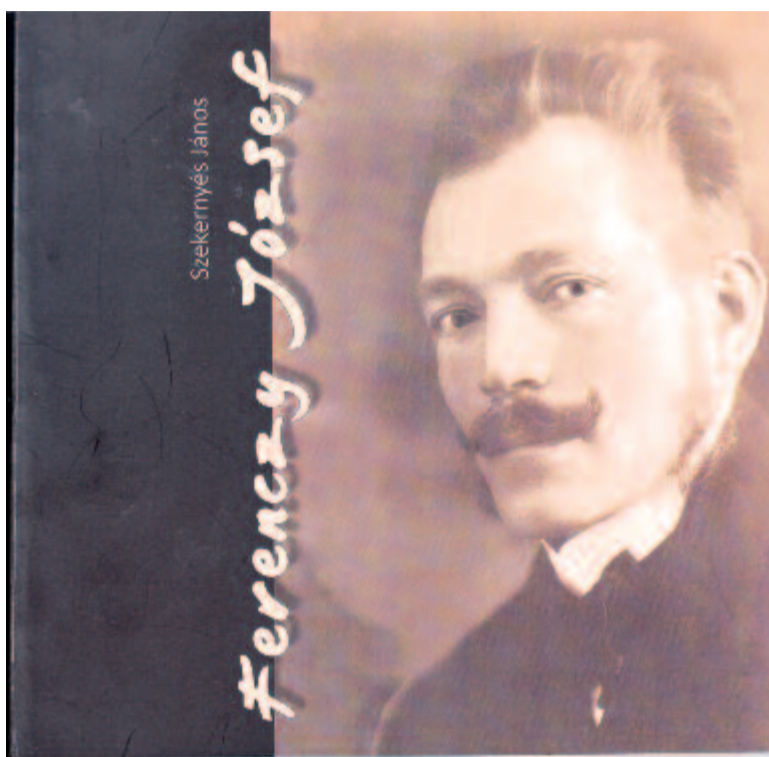
évfordulója tiszteletére konferenciát, kamarakiállítását szervezett, és annak anyagából adott ki egy Ferenczy-albumot. Teljes pályaképének megrajzolására, amelyet a kiállításairól, festményeiről, munkásságáról a korabeli újságokban megjelent írásokkal egészített ki, Szekernyés János műkritikus, műtörténész vállalkozott. A kismonográfia a festő néhány fontos művének a reprodukcióját is tartalmazza. Ezzel szinte egyszerre jelent meg *Annemarie-Podlipny-Hehn* művészettörténész német, magyar, román nyelvű albuma Ferenczy József művészetéről, a szerző a Ferenczy-archívum anyagával is rendelkezik.

Bár a marosvásárhelyi születésű festőről közöltünk már egy összefoglaló ismertetőt lapunkban, ezúttal a bemutatón elhangzottakból azokat a részleteket elevenítjük fel, amelyek kiegészítik a korábbi méltatást.

Temesvárt választotta

A katonasággal bőségesen megrakott garnizonvárosból a XIX. század végi és a XX. század kezdeti, párját ritkító fejlődés és kibontakozás nyomán született meg a modern Temesvár. A várost egy Bernádyhoz hasonló tehetségű polgármester, dr. Telbisz Károly vezette 1835–1914 között – hangzott el Szekernyés János előadásában. A könyv szerzője hosszú éveken át állt a temesvári képzőművészek egyesületének élén, vezetésével pedig különleges élmény egy városnéző körúton részt venni. Előadásából idézünk a továbbiakban.

Az erőteljes fejlődésnek indult város, a színházat és részben a zeneművészetet leszámítva, a művészetekre keveset áldozott. Temesvár szülőtte volt *Brock Károly*, a brit ki-

rályi udvar hivatalos festője, aki azonban Londonban élt. A helybeliek a várost felkereső vándorfestők vagy budapesti festők szolgálatát vették igénybe. Ilyen körülmények között került 1901-ben friss házasként Temesvárra Ferenczy József, gazdag és alapos művészi felkészültséggel, iskolázottsággal, tapasztalattal és elszántsággal.

Muskátlis kép

Az orgonaépítő fia

37 évvel korábban Marosvásárhelyen, a Király utca 29. szám alatt született, a Vártemplomban keresztelték meg reformátusnak, és egyfajta művészi indítékot jelenthetett számára orgonaépítő édesapja, Ferenczy István mestersége – mondta Szekernyés János, majd hozzátette, hogy érdemes lenne felkutatni az apa által épített orgonákat. Mivel a családfő korán meghalt, édesanyja a frissen alapított polgári fiúiskolába tudta beírni. A feljegyzések szerint iskoláskönyveinek margóját telerajzolta az 1848–49-es szabadságharc jeleneteivel, és eltökélt szándéka volt, hogy festőművésszé váljon, amit a gyermekeit egyedül nevelő anyja anyagi helyzete nem tett lehetővé. Sikertörténet viszont meggyőznie fiát, hogy egy rokon szakmát, a fényképészetet tanulja ki. Hajlott erre, és Budapesten nagy szerencséjére *Divald Károly* fotóműhelyébe tévedt be. Ennek tulajdonosa, aki több városban is műhelyt működtetett, a fiatal segédet vállalkozásának központjába, Eperjesre küldte, ahol megnyílt Ferenczy József számára a világ. A népes Divald család is nyitott és fogékony volt a művészetekre, egyik tagjához, *Divald Kornél*hoz, aki művészettörténészként a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává vált, Ferenczy Józsefet szoros barátság fűzte, ő illusztrálta első kötetét.

Festészeti tanulmányok

A mester hamar felfedezte az inasból segéddé előléptetett fiatal emberben a művészi hajlamot, és arra ösztönözte, hogy ne elégedjen meg a fotográfiával, végezzen festészeti tanulmányokat. Ajánlólevéllel küldte az akkor magániskolát indító *Bihari Sándor*hoz. Így tanulmányait Budapesten kezdte, majd Párizsban folytatta, ahol a Julien Akadémia hallgatójaként nehéz anyagi körülmények között rajzolással, portrékészítéssel próbált anyagi eszközökre szert tenni. Mivel Münchenben olcsóbb volt a megélhetés, áttelepült a német városba, ahol a festészet akadémia kurzusait látogatta, majd visszatért Párizsba, végül tanulmányait Budapesten fejezte be.

Eltűnt festmények

Ezt követően vette feleségül a *Divald* lányt, *Emiliát*, akivel Temesváron telepedtek le. Kezdetben egy szerény műtermet bérelt a város főutcáján, ahol rajzolókat szépasszonyokat, gyermekeket kezdett oktatni. Elég korán kapott hivatalos megrendeléseket, az első portrék egyikét *Dóczy Józsefről*, a nótaköltőről festette, aki Szabolcska Mihály Tele van a város

akácfavirággal című verséjének zenéjét szerezte. A színház igazgatójának, *Makó Lajosnak* az arcképét is megfestette, aminek hatására egyrészt a polgári családok keresték meg, majd a hivatalosságok, a városháza, a megyeháza látta el megrendelésekkel, s mindkét intézmény hivatalos festőjévé vált. A korábbi főispánok, tisztségben levő hivatalos személyek arcképe mellett jeles politikusok, Kossuth Lajos, Deák Ferenc portréját is megfestette. Ez a gazdag anyag, amiről a korabeli sajtó részletesen beszámolt, nyomtalanul eltűnt. A városháza dísztermében levő festmények jelentős hányada fellelhető ugyan a városi múzeumban, de ami a vármegyeházán volt, arról semmit sem lehet tudni. Eldobták, elpusztult, valahol lappang? – tette fel a kérdést az előadó.

Kapcsolat Budapesttel

A portrék mellett nagy előszere-tellel festett tájképeket, csendéleteket, több száz, talán több ezer festményt, ezeknek is nyoma veszett. Nagy figyelmet fordított arra, hogy ne szakadjon meg a kapcsolata Budapesttel. Először 1897-ben vett részt a millennium alkalmából felavatott Múcsarnokban megrendezett kiállításon, utána folyamatosan jelen volt a Múcsarnok és a Nemzeti Szalon tárlatain. Mindent elkötetett annak érdekében, hogy a

Bontakozó szerelem (Budapesti Kieselbach Galéria és Aukciósház)

Nemzeti Szalon jelentősebb kiállításait Temesvárra is elvignye. Ennek érdekében közbenjárt a hivatalosságoknál, a korabeli sajtóban népszerűsítette ezeket a tárlatokat, és több kollégájáról is kritikát közölt. A művészetet minden eszközzel igyekezett

(Folytatás a 8. oldalon)

Dr. Breuer Ármín főorvos arcképe (Temesvári Szépművészeti Múzeum)

sunkat halála után hamar elfeledték, és *Schmidt Ferencnek* kellett felfedeznie. Ferenczy József munkásságát is fel kellene fedeztetni Temesvár után szülővárosában is, ahova a festő feltehetően azért nem tért vissza, mert a Bernády-korszak előtti kisváros nem kínált számára olyan feltételeket, mint a Bánság lendületes fejlődésnek indult fővárosa.

Elsőként 1972-ben *Borghida István* művészettörténész közölt tanulmányt az Utunk szépirodalmi lapban az erdélyi magyar képzőművészet elfelejtett alkotójáról. A temesvári Szórvány Alapítvány a Bánsági Magyar Panteon első kötetében *Miklósik Ilona* írásával idézte fel emlékét, majd születésének 150.

Őszi táj (debreceni Villás Galéria)

A temesvári piarista templom mennyezeti freskói

Anyagkrónika (7.)

Casoni Szálasi Ibolya

A '70-es években a kordbársony nadrág szinte kötelező viseletnek tűnt, annyira divatos volt, hasonlóképpen a kötött pulóverek és ruhák is. A laméanyag ugyancsak fénykorát élte, viszont napjainkban is kedvelt divatdarabok készülnek belőle.

A KORDBÁRSONY általában pamutból készült, hosszanti bordás bársony. A bordaszélességtől függően különböző fajtái léteznek. A mikrokord egészen keskeny, de van széles bordázatú, regular (szabályos) és irregular (eltérő bordaszélességű), nyomott mintás fajtájú is. Létezik rugalmas, spandexet tartalmazó sztreccs változata is, ami na-

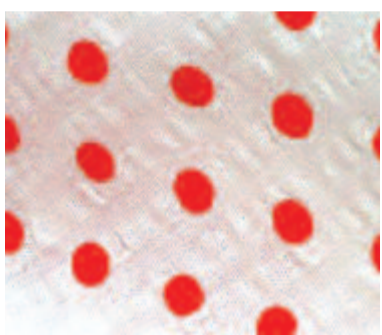
gyon kedvelt. Strapabíró, sokrétűen felhasználható gyermekruha-alapanyag. Készülhet belőle nadrág, kabát, ruha, szoknya, sapka, vékonyabb változataiból ing, blúz.

A KÖTÖTT KELMÉK rugalmas, könnyen nyúló, jó légáteresztő anyagok. Ezek a kelmék laza szer-

kezetűek, hajlékonyak, jól simulnak a testhez. Többféle kötési móddal készíthetnek, ami miatt az anyagok tulajdonságai némileg eltérnek egymástól. Alapanyaguk is változatos, pamut, poliészter, poliamid, len vagy ezek keverékei lehetnek. A körkötött kelmék gyűjtőneve a dzsörzé (angolul írva: jersey). Pólók, felsők, szabadidőruhák, bodyk, fehérneműk alapanyaga. Pamutdzsörzé néven ismertek a pólós és ruhaanyagok.

A KREPP különleges nyomási eljárással gyártott pamutszövet.

Textíliatípusok

A pamut tömény nátronlúg hatására erősen duzzad, zsugorodik. Ha a nátronlúgot nem a teljes szövetfelületre viszik fel, hanem csak helyenként, akkor csak a lúggal kezelt felületen zsugorodik, így a felület fodros, krepplésű lesz. Létezik úgynevezett kérges, hólyagos vagy fodros krepp. Mintázatától függően ágynemű, ruha, blúz, ing készülhet belőle.

A LAMÉ százszázalékban poliészter. Fényes, elasztikus, nem átetsző anyag. Létezik arany, ezüst és még rengeteg színváltozata is. Felépőruhákat, dekorációkat szoktak készíteni belőle. Vágott szélei egy kissé bekunkorodnak, de nem bomlik, így ha csak dekorációnak használjuk, be sem kell szegni.

A LONETA erős, közepesen vastag (0,5-0,6 mm), strukturált felületű kevert szálú anyag. Általában 55% pamut – 45% poliészter összetételű. Felhasználható lakástextília, dekorvászon, bútorhuzat, terítő,

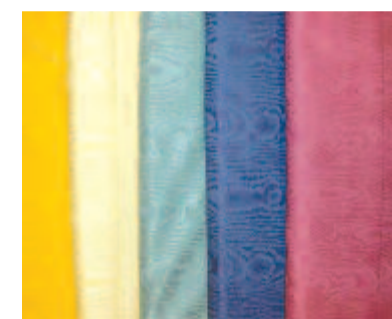
függöny, ágytakaró, falvédő, párnahuzat, ülőpárna, neszesszer, bevásárlósatyor, kiegészítő, patchwork munkák készítésére. Bolyhosodásra való hajlandósága 7-es a 10-es skálán mérve.

A MINIMATT strapabíró poliészter szövet, küllemében nagyon hasonló a napszövethez (ami viszkóz alapanyagú), de ennél ritkább szövésű. A pamut alapanyagú panamához is hasonlít, de annál sűrűbb szövésű. Ránézésre olyan, mint a napszövet, de nem foszlik, mert a készítése során jól összeégnek (egy-

másba kapaszkodnak) benne a poliészter szálak. Lágyság, jó minőségű anyag. Székhozat vagy székszőknya alapanyagként is kiválóan használható. A vendéglátásban (étterem, hotel, panzió) ünnepi függönyként, sötétítő függönyként is ideális.

A MOARÉ változatos fényhatású, hullámos mintázatú, színjátékos selyemszövet. Általában selyem vagy acetáton kivitelezett „vízjeles” anyagnak nevezik. A jellegzetes hullámjeleket úgy készítik, hogy a tiszta szövött anyagra forró, gravírozott hengerrel rávasalják, amely szétnyomja, illetve összepréseli a szálakat különböző irányba, így alakítja ki a mintát. A fa hosszsmetéhez vagy a vízbe dobott kő

nyomán kialakuló hullámokhoz hasonló mintázat lesz az eredmény. Az elnevezés a francia „moiré” szóból ered, aminek jelentése: habos. Hernyóselyem kelme vagy olcsóbb viszkóz, műselyem is lehet az alapanyaga.

Ember és állat harmóniája

Nyaralás társállattal

A társállatot tartó gazdák nyári szabadságolásának egyik fő kérdése, hogy házi kedvencükkel vagy nélküle nyaraljanak-e. Mivel az üdülés célja, hogy az állat, valamint a környezete is élvezze az együttléteket, olyan kutyákkal, cicákkal érdemes útra kelni, akik az új ingereket megfelelően fogadják és bírják az utazással járó gyűrődést.

Szer Pálosy Piroska

– Mire kell kiemelten figyelni egy állattal tervezett utazás előtt? – kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a Noé Bárkája kisállatklinika vezetőjét.

– Mi inkább a szokásrendet birtokló állatokkal javasoljuk a kirándulást, ez pedig felnőtt, a napi rutinját ismerő és végző kutya és/vagy macska legyen. A közösségi hálókön erre a témára alakult csoportok léteznek, ahol hasznos ötleteket osztanak meg egymással a tagok.

– Ismételjük el a tudnivalókat. – Az európai országok legtöbbjében érvényesek az unión belüli jogszabályok: állatorvos által láttaozott érvényes útlevél, időben beadott veszettség elleni védőoltás, külső/belső paraziták elleni kezelés (ez utóbbi ne legyen több mint öt napja elvégzve). Jó mindig előre megbeszélni a szállást (fogadnak-e kutyával/macskával, van-e sétáltató, ebek számára kijelölt partszakasz stb.) Egzotikus országokban a külképviseleteken kell érdeklődni a szükséges lépésekről. Ilyen úti célokat nem igazán ajánlunk társállattal, mert a kutya könnyen megbetegedhet valamilyen egzotikus betegségben (pl. Leishmaniasis-szűnyegcsípés). A repülő-társaságoknál a szállítási lehetőséget és a szállítóketrec nagyságát, mi-

Írországi útra készülve, útlevéllel

Fotó: Pálosi Csaba

lyenségét is előre meg kell tárgyalni. Hasznos lehet interneten keresni vagy a helyszínre érve a recepciónál egy elérhető állatorvosi rendelő címét, telefonszámát meg tudni. A kölyökkutyák esetében a mikrochip és az oltások megléte a külföldi utazás feltétele. A mikrochip elsősorban az állat azonosítására szolgál, a nyak bal felére behelyezett transponder tartalmazza a tulajdonos és a kutya adatait is. A másik kritérium a kölyökkori oltási sor, amit ha időben elkezdnek, akkor 16-18 hetesen fejeződik be a veszettség elleni védőoltással, ám sokszor ez elnyúlik akár 20 hetes korig is. Az unió törvények alapján a veszettség elleni védőoltás után 21 napot kell várni, míg a kutya kiutazhat az országból, ennyi idő kell a vakcinának, hogy elérje a hatékony ellenanyag szintet a vérben. Utazás előtt mindenképp érdemes felkeresni az állatorvost, és kikérni a véleményét.

– Mi legyen a csomagban az állat számára?

– Jó, ha a poggyászban van egy kis elsősegélycsomag a házi kedvenc számára: pár széntabletta, hányáscsillapító, egy-két szem antihisztaminikum, pl. Claritin, kötszer és sebfertőtlenítő, egy kis tappancspuhító krém. Ha valamilyen folyamatban levő kezelésben részesül (krónikus betegség vagy tápkiegészítő), azt se feledjék el magukkal vinni.

– Mi a teendő, ha a kutya nem bírja az utazással járó stresszt?

– Ha elég szociális az állat, kedveli az idegen környezetet, barátságos az új emberekkel, akkor bizonyára élvezni fogja, hogy a gazdjával lehet. Vannak azonban olyan kutyák, amelyeket jobban megvisel, ha kizárják őket a megszokott környezetükből, mint a gazdi hiánya. Nem ajánlott hosszabb utazásra vinni a túl fiatal, illetve a túl idős házi kedvenceket, de vehetnek állatot sem. A hosszú úton fontos 2-3 óránként megállni és megsétáltatni az ebet,

az utazás napján pedig minimális ételt adni. Vonaton és egyéb tömegközlekedési eszközökön a kutyát pórázon és szájkosárral lehet utaztatni, bizonyos méret felett menetjegyet is kell nekik váltani. A nagyobb testű ebek nehezen férnek el az autóban, repülőgépen pedig legfeljebb a csomagtérben utazhatnak, ami idegen környezet számukra, magányosan nehezen viselnek az ott töltött órákat, így őket csak akkor érdemes ilyen utazásnak kitenni, ha több hónapra, netán több évre kell elutazni.

A repülés feltételeiről azonban előtte érdeklődni kell az adott légitársaság szabályzatáról, mert egyes légitársaságok a kis termetűeket felengedik az utastérbe, másoknál a nagy termetűekhez hasonlóan a csomagtérben, ketrecben kell utazniuk. A kutya idegenszertétől függ, hogy mennyire viseli meg a repülést, de mindenképp érdemes az állatorvos által javasolt valamilyen nyugtatót adni a repülés előtt.

Fontos a kullancsok elleni védekezés, de egyébre is oda kell figyelni, a hosszabb séták után át kell nézni a tappancsokat, hogy nem szúródott-e bele toklás. A hőségben mindig legyen kéznél víz a kutyának, és árnyékban töltött pihenőket kell tartani, figyelni a kimerülés jeleit. A hóguta jele, ha a kutya bágyadt lesz, keresi a hideget, liheg, megemelke-

dik a testhőmérséklete, elfekszik, hány, de görcsrohamok is jelentkezhetnek, ezért azonnal állatorvosi ellátásra szorul, mert az élete lehet veszélyben. Ha fennáll a hóguta gyanúja, meg kell próbálni megmérni az állat hőmérsékletét (a normális testhő 38-39,2). Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy soha nem szabad az autóban hagyni az ebet.

Utazunk

Fotó: Antalfi Imola

Ferenczy József-monográfia és album

(folytatás a 6. oldalról)

népszerűsíteni, nemcsak festeni taníttatta a jelentkezőket, külön kurzust is indított, amelyen a különböző korszakok, stílusok történetét áttekintve mutatta be a képzőművészet fejlődéstörténetét.

Fogékonyan reagált a változásokra is. Bár akadémikus festő volt a szó többszörös értelmében is, hiszen festőakadémiákon tanult művészként portréiban az akadémikus stílust követte, de tájképeiben és virágcsendéleteiben már inkább hajlott a posztimpreszionizmus felé, majd az I. világháború végén és a következő években az expresszionizmus is megérintette. A munkástémával együtt a resicai kohók, az égő tűz, az öntött vas látványának is több festményt szentelt. Egy másik vonulatot képeznek egyházművészeti alkotásai, a Júdás vagy az Árulás, amit több változatban megfestett, akár csak a Lázár feltámadását. Fő művének a temesvári piarista templom mennyezetének négy freskóját tartják.

Dramai időszakok

Ferenczy József azon kivételes személyek közé tartozott, akik a művészetből meg tudtak élni, nem volt polgári foglalkozása. Az első világháború kitörését követően Münchenbe költözött, abban reménykedve, hogy ott jó a festmények piaca, csak hogy azt a háború megszüntette, ezért arra kényszerült, hogy 1917-ben visszatérjen Temesvárra, ahol élelemért volt kénytelen eladni festményeit. Életének nem csak ezek voltak a drámai pillanatai.

Az impériumváltás után is próbált alkalmazkodni az új életkörü-

ményekhez, és a Bánsági Művészek Alkotószövetségének alelnöki tisztségében komoly erőfeszítéseket tett, hogy a Bánságban maradt művészeket összefogják. Erdemei közé tartozik, hogy megkedveltette a művészetet a temesvári közönséggel, sok tehetséges fiatal az ő példáját követve vált festővé. Sajnos egy akkor még gyógyíthatatlan beteg-

majd lassacskán megfeledkeztek a festőről.

Amikor a születésének 100. évfordulójára szervezett szimpóziumra és az első album megjelenítésére készültek Temesváron, hiába hirdettek a helyi újságban és hiába érdeklődtek a régiségkereskedőnél, nem került elő egyetlen festménye sem. Szinte

leszármazottaival, akik sok rajzát megőrizték.

Az unoka öröksége

– Az 58 évesen elhunyt nagyapám halála után 22 évvel születtem, és 10-12 éves koromban kezdett édesapám bővebben beszélni apjának művészi alkotásairól – vette át a szót a könyvbemutató

és édesanyja a festmények nagy részét el kellett adja, hogy szanatóriumban kezeltesse a fiát, aki csodával határos módon három év után teljesen meggyógyult. Édesapámnak nem voltak jó emlékei Németországról, 1929-31 között az ilmenauai technikai főiskolán idegenként tartották nyilván, és megkülönböztetően bántak vele.

Feltehetően más korszakban nem halt volna meg nagyapám, akinek a családi emlékezet szerint festékfertőzés miatt alakultak ki a furunkulusai, amelyek az egész testen elharapódtak – emlékezett vissza az unoka.

Hozzátette, hogy nagyapja halálakor édesapja 18 éves volt. A középiskolát a piaristáknál végezte, abban az épületben, amelyet a nagyapa freskói díszítenek, és ahol egyetemi hallgatóként ő is tanult, mert egy ideig a temesvári egyetem építészeti kara működött benne. Elmondta, hogy szülei 1940-44 között Vásárhelyre költöztek, ahol lánytestvére megszületett, de 1944-ben kitelepítették őket. 1978-ban pedig, amikor megnősült, az ő lakhelye lett Vásárhely. A temesvári lakás lomtárában találta meg a dossziét a nagyapa rajzaival, valamint a bemutatóra elhozott, sötét tónusú, erdőszerű ábrázoló festményt a bánsági dombokról.

Ha sikerül a marosvásárhelyi szülőházat azonosítani, akkor egy emléktáblával jelölnék meg, hogy személyiségét, munkásságát bevigyék a helyi köztudatba is – árulta el további szándékukat Szekernyés János. Az unoka pedig örömmel nyugtázza, hogy részt vehetett az eseményen, és reményét fejezte ki, hogy ezáltal fia is közelebb került a dédnagypa emlékéhez.

A művész felesége, Divald Emília és önarckép

ség okozta korai halálát, amikor még tele volt elképzelésekkel, tervekkel. Halála után festményeiből életmű-kiállítást szerveztek, és műveinek eladása az özvegy részéről már akkor megindult, mivel fiának taníttatására és gyógykezelésére pénzre volt szüksége. Néhány festményt a múzeum vásárolt meg,

megmagyarázhatatlan, hogy mi történt gazdag életművével – jegyezte meg Szekernyés János, majd hozzátette: reménykednek abban, hogy az évek során előbukkannak Ferenczy-alkotások, és akkor sikerül egy bővebb albumot is kiadni. Végül sajnálatát fejezte ki, hogy nem került hamarabb kapcsolatba a festő

jelen levő unoka, a Marosvásárhelyen élő Ferenczy István építőmérnök. – Abban az időben a tébécé nagyon pusztított, és nagyapám három gyermeke közül 16 éves lánya és kislánya is belehalt a betegségbe. 1935-ben édesapám is súlyos tébécéfertőzést kapott, amit akkoriban nagyon nehéz volt gyógyítani,

		1.	ERDÉLYI SZINÉSZ (LEHEL)	FELTETT SZÁNDÉK	MEZŐGAZDASÁGI ESZKÖZ	TROMF	BESZÓLI	...EGY ÉJSZAKA (REJTŐ J.)	OLASZ NEVELŐ NAGYON (OLASZ)	SZERVELVEL ÉSZLEL	GYŐT-RELEM	FÉLELEM!	PÚPOS SZARVAS-MARHA	IGEKÉPZŐ BOLTI ÁRUS	FÉRFINÉV (FEBR. 26.)	HATÁR-ÉRTÉK (MATEM. RÖV.)	... MENJETEK! (LATIN)
Denis Diderot filozófus, író, a francia felvilágosodás vezéralakja egyik észrevételét idézzük a rejtvény fősoraiban		C															A
	GYAKRAN GÁTBÁ ÜTKÖZŐ						VELE SZEMBEN		ÖSSZE-CSENG KÉT SORVÉG CSIGER					NÉMET KIKÖTŐ-VÁROS RAVASZDI			RÓMAI ÖT LAKIK VALAHO
	ÚTI... (NÖVÉNY) FIZETÉSI RÉSZLET					VIZZEL LOCSOL AZ AARE FR. NEVE				JÓLKÉPZETT KUTATÓ MUNKÁS (ARGÓ)					FELTÉVE HARAPÁSNYI ÉTEL		
2.	É	LEVEGŐT IGÉNYLŐ	...AVIS (RIT-KA MADÁR) AUTANT... (RENDEZŐ)		SAVMARADÉKI! ÁGYBETÉTFÉLE		FRANCIA ARANY A MANGÁN VEGYJELE		BÁRÁNYHANG MENE... UFARSZIN (INTÓ SZÓZAT)				INDÍTÉK ...GROS (NAGYBAN)		KÉZZEL TART A TETEJÉRE		
	KERTI ZÖLDSEG							ATTILA NÉV-VÁLTOZATA PÁLMAFÉLE						NEMESFÉM MINDEN RÉSZLETRE KITERJEDŐ			
	HÚS (ANGOL)			NAGYOBB HELYSÉG APRÓ ÖLÖMGÖLYŐ													
	FRANCIA VÁROS			HOSSZÚ OSZLOPRŰD ...VAGY NEM... (HAMLET)				OLASZ EX-KIRÁLYNÉ ÖTÉVESEK ISKOLÁJA							ÉJJEL LÁTJUK SZELLEMI ALKOTÓ		
	INDIAI PORTUGÁL GYARMAT VOLT		ÁTKAROLÓ TOJÁS (NÉMET)				HOZZÁTARTÓZÓ ARATI						RÓMAI 51 HARAP		LE INDIAI KIRÁLY VOLT		
	VÉR-CSOPORT IDŐS (RÖV.)		KARMESTER (ALBERTO) ÚR (NÉMET)				HIBÁS BECÉZETT PÁL					FR. FORRAD. (JEAN-PAUL) FR. ÍRÓ (PIETRE)					EGYESI TIBETI PALOTA
		DÖGEVŐ ÁLLAT ERŐGÉP				CSOMAGOL SEGÍT A BŰNÖZŐKNEK					KIEMELKEDES NÉLKÜL FEKETE ÉGÉSTERMÉK					LOMBARDIAI FOLYÓ ASZTALT EVÉS-HEZ KÉSZÍT	
	POZSONYI LAP		ETNA-KRÁTERI! CHIP TÁRSA		MAGAS NÖVÉNY ÁLL ALATTI ZSÍRPARNA		JUTTAT ÓKORI DÍJ-VERSENY		SZÁRAZ NÖVÉNYI SZAR MUZSIKA					DUGI... (HORVÁT SZIGET) EZEN A MÓDON			
	RIDEGEN KOMOR		BÉKÉS... (SZINESZNŐ) VUK APJA				NITROGÉN (RÉG) HOLLAND VÁROS						FAJDFÉLE ÉBRED				LETT VB SAKKOZÓ (MIHAIL)
	TŰL-HELYEZ			ELŐTAG: KEVÉS NYUGAT (RÖV.)				FÉRFINÉV (JAN. 24.) A NAGY VÁRÁZSLÓ						MALOM RÉSZE KETTŐS BETŰ			
	A MOLIBDÉN VEGYJELE		SRI... (CEYLON) NEVELŐ				LOPAKODÓ NULLA					HATÁROZAT-LAN NEVELŐ FÉLÉVI!			SCHÜTZ... (SZINESZNŐ) OLASZ AUTÓJEL		
	L.N.J.													INNVÁLÓ			

Július 4-i rejtvényünk megfejtése: **Az ateista olyan ember, akinek nincsenek láthatatlan támogatói.**

Újabb vakáció eleji nyári foglalkozás

Kincsek táboroztak Szeredában

Múlt héten ötven gyerek számára szerveztek nyári tábort Nyárádszeredában, de nemcsak helyiek vettek részt, hanem Nyárádremete községből is érkeztek apróságok és pedagógusok.

Gligor Róbert László

Kincseink címmel készítették pályázatot a pedagógusok annak reményében, hogy egy hetes nyári tábort szervezzenek előkészítő és első osztályos kisdíjaknak. Sikert támogatást szerezniük, így a múlt héten ugyancsak *Kincseink* címszóval zajlott le a tervezett tábor Nyárádszeredában, ahol a hagyományaink továbbélésére fektették a hangsúlyt: népdalokat, népi gyermekjátékokat tanultak, lovokról, fákról, környezetről meséltek, kézműveskedtek és kirándultak naponta nyolc órán át. Csütörtökön Kőrispatakra utaztak, ahol meglátogatták a szalmakalap-múzeumot és kézműves-foglalkozásokon vettek részt. Pénteken délutánra a szülőket, rokonokat is meghívták, hogy a gyerekek bemutathassák a héten tanultakat. A „fakanálcata” után az apróságok egyénileg vagy párokban, kis csoportokban adták elő a kedvenc dal-, mese- vagy versrészletüket, amiért csokis tallér volt a jutalomuk, majd a két csoport néhány tagja közös, önálló táncprodukciót mutatott be az összegyűlteknél. A műsor végén a szülők megtekinthették csemetéik heti kézműves-tevékenységeinek eredményét is. „Néhány nap alatt nem lehet sokat tanulni, de kezdésnek jó volt, és reményeink szerint a közeljövőben és jövőben is folytatni

fogjuk” – mondta el *Kátai Judit* szervező szeredai tanítónő.

Lelkesen és fáradtan

Fodor Flóra remetei szervező tanítónőtől megtudtuk: több éve együttműködik szakmai téren a szeredai tanítónővel, közös az érdeklődési körük, mindketten szerveznek iskolán kívüli tevékenységeket, jártasak a hagyományok éltetésében, innen jött az ötlet, hogy szervezzenek közös nyári tevékenységeket. A mostani tábort sikeresnek értékelte: az elején a gyerekek meg voltak lepődve, de felszabadultak, mindenki aktívan, jókedvvel vette ki részét minden tevékenységben és játékban, élvezték ezeket, és a kirándulás is nagy élmény volt számukra. „Érdeemes foglalkozni velük, sokat gazdagodnak egy ilyen tábor alatt” – mondta a tanítónő, hozzátéve, hogy próbálták figyelni a tehetséges, külön figyelmet igénylő gyerekekre is, hogy megfelelő pályára irányíthassák őket a jövőben. A két szervező pedagóguson kívül *Kiss Katalin* és *Erdélyi Tünde* remetei, valamint *Kádár Ilona* szeredai pedagógusok vettek részt önkéntesen a tábor lebonyolításában, *Kacsó Vilmos* szeredai tanító pedig elhúzta mindenkinek a nótáját.

Míg a gyerekek nevetgélve, még egy utolsó játszva elbúcsúztak egymástól, szüleik a hét tapasztalatait, eredményeit osztották meg egymással. *Lokodi Kinga Mária* szerint többféle foglalkozás volt, új ismereteket szereztek a gyerekek, miközben szórakoztak, jól érezték magukat és a vakációban is találkoztak társaikkal. Az ő gyereke fáradtan, de jókedvűen tért haza, észrevétlenül, énekelve, táncolva sajátította el

az ismereteket. Különösen gazdag volt a csütörtök, amikor a gyerekek Kőrispatakon a szalmafonással, kenyérbécsizéssel, biocsipsszel és csodakúttal ismerkedhettek meg – részletezte lapunknak a vármezei szülő. *Szeredai Zsuzsanna* is főként a kőrispataki tapasztalatokon volt fellelkesülve, és szülőként nagy élmény számára látni azt, hogy mennyire foglalkoznak a gyerekekkel, ápolják a hagyományokat. Az első nap fárasztó volt a kicsik számára, de minden nap élményekkel tele zárult, és a szülők nevében köszönetét fejezte ki a pedagógusoknak, hogy szebbé, tartalmasabbá tették a gyerekek hétköznapjait – mondta el a szeredai szülő.

Amikor az együttlét is élmény

Az apróságok még a tábor végén sem fogták fel, hogy leteltek a játékkal, tanulással és szórakozással tele napok, de hazautazás előtt megosztották élményeiket. A vármezei *Péter Edina Renáta* egy versenyen való szereplés jutalmaként vehetett részt a táborban. Minden tetszett neki, de legfőképp az, hogy kedvére énekelhetett. Ha átjut a válogatón, ott láthatjuk majd a Fölszállott a páva tehetségkutató versenyben is – toldotta meg. A szeredai *Csizmadia Benedeknek* édesanyja ajánlotta a tábort, amire a gyerek be is nevezett, gondolta, jó hét lesz. Nem is csalódott, mindent kipróbált a kőrispataki kiránduláson, jól érezte

magát, és máskor is eljönne szívesen – osztotta meg élményeit, míg *Nagy Andrea Csilla* első alkalommal volt nyári gyerektáborban, és az tetszett neki a legjobban, hogy együtt lehetett más korabeli gyerekekkel.

A rendezvényzárón jelen volt a Nyárádszeredaiért Egyesület elnöke, *Szűcs Péter* is, akitől megtudtuk: szervezete segítette a pedagógusoknak, hogy megpályázhassák a Bethlen Gábor Alap idei erdélyi regionális pályázati kiírását és megszervezhessenek egy ilyen tábort. A megnyert 300 ezer forint nem nagy összeg, de egy ilyen rendezvényhez elég – értékelte.

Rengeteget tanultak, szórakoztak, játszottak a gyerekek a hét alatt

Fotó: Gligor Róbert László

Záróvizsga és felvételi a Sapia EMTE Marosvásárhelyi Karán

A Sapia EMTE Marosvásárhelyi Karán idén végzett diákjai július 4–12. között záróvizsgának és védik meg szakdolgozataikat. Az alapképzés 12 szakának és a mesterképzés 4 szakának összesen 227 diákja áll a vizsgabizottságok elé. Július 15-e és 20-a között várják azokat, akik a Sapia EMTE Marosvásárhelyi Karára felvételiznének.

Július 4-én volt a számítástechnika, automatika és alkalmazott informatika, az infokommunikációs hálózatok és rendszerek (távközlés), a kertész-mérnök, illetve a fordító és tolmács szakosok vizsgája.

Július 8-án 23 mesterképzésen végzett hallgató vizsgázott. Július 9–12. között a kommunikáció és közkapcsolatok, a közegészségügyi szolgáltatások és politikák, az informatika, a tájékoztatás, a mechatronika, a gépészmérnöki szakosok teszik le záróvizsgájukat. Ebben az évben ballagtak először a Marosvásárhelyi Karhoz tartozó Sepsiszentgyörgyi Tanulmányi Központ agrármérnöki szakának végzősei, így idén lesz az első ott rendezett államvizsga is.

A záróvizsgák után kezdődik a felvételi a 2019–2020-as tanévre. A felvételire alapképzésen 535, mesterképzésre 105 helyet hirdet a Marosvásárhelyi Kar. A felvételizők július 15-étől 20-áig iratkozhatnak be, naponta 9 és 16 óra között. Július 23-án, kedden 10 órától lesz az írásbeli vizsga matematikából vagy informatikából vagy fizikából az automatika és alkalmazott informatika, az vagy informatika, a számítástechnika és az infokommunikációs hálózatok és rendszerek (távközlés) szakokra jelentkezők számára, illetve az írásbeli vizsga

matematikából vagy informatikából vagy fizikából azon jelentkezők számára, akik a mechatronika vagy gépészmérnöki szakokra jelentkeztek, és nincs érettségi jegyük ezen tantárgyak egyikéből sem. Továbbá írásbeliznek a fordító-tolmács szakra jelentkezők is, amennyiben nem rendelkeznek a felvételi jegy valamelyik összetevőjével. A vizsgajegyeket aznap függesztik ki. A vizsgajegyekkel kapcsolatos fellebbezéseket a kifüggesztéstől számított 24 órán belül lehet benyújtani a kar titkárságára. Július 25-én, csütörtökön felülvizsgálják az óváásokat, és közzéteszik az eredményeket. Az elért eredmények alapján július 26–29. között hétköznap 9-től 16 óráig lehet elfoglalni az elnyert helyeket. A nyári felvételi időszak végleges eredményeit 29-én függesztik ki. A második elosztási kör során megszerzett helyeket július 30. – augusztus 1. között, 9-től 16 óráig lehet visszaigazolni, elfoglalni.

Mesterképzésre július 15-étől 20-ig hétköznapon 9-16 óra között lehet beiratkozni a Marosvásárhelyi Kar székhelyén (Koronka 1/C). Az összes szak írásbeli vizsgája július 22-én, hétfőn 15 órától lesz. Ugyanaznap 18.30-tól személyesen meghallgatják az előzetesen kifüggesztett beüttemezés alapján a fejlett mechatronikai rendszerek és a növényorvos szakokra jelentkezőket.

A vizsgajegyeket július 23-án, kedden közlik. Július 24-én, szerdán lehet benyújtani az esetleges óváásokat a kari titkárságon. A fellebbezések eredményét még aznap kifüggesztik. Elfoglalni az elnyert helyeket július 26–29. között, hétköznapokon 9-től 16 óráig lehet. A felvétellel kapcsolatos összes információ elérhető a kar honlapján: ms.sapia.ro – tájékoztatta lapunkat *Kocsis Andrea*, az intézmény szóvivője. (v.g.v.)

Fotó: Kocsis Andrea

Rangos elismerés a Medve-tónak

Múlt héten a világrekordokat tömörítő és csoportosító legnagyobb szervezet, a World Academy Record a világ legnagyobb heliotermikus tavaként ismerte el a szovátai Medve-tavat.

A gyógyhatásáról ismert tó valamivel több mint 4 hektáron fekszik 502 méter tengerszint fölötti magasságban, egy három kilométer mélyre nyúló sötétbarna tóban. A tó 1875. május 27-én keletkezett, nevét kiterített medvebőr formájáról kapta, legnagyobb mélysége 18,10 méter, szélessége 170 méter, vizének átlagos sótartalma 250 gramm/liter.

Az Erdély Holt-tengereként is emlegetett Medve-tó Európa egyedüli heliotermikus tava, a sósót felületén elterülő édesvíz hatására létrejövő jelenségnek köszönhetően két méter mélységig a víz hőmérséklete nyáron 29-35 Celsius-fokos, az alja felé közelítve ennek kétszeresét is eléri. A tó vize kiválóan alkalmas a meddőség kezelésére, de ajánlják különböző reumatikus betegségek és gyulladások kezelésére is, ám a vízben való tartózkodás felnőtteknek csupán 20-30, gyerekeknek 10-15 percig javallott.

A mostani elismerés mellett a tó további két, rekordnak számító tulajdonsággal is bír: teljes egészében növényzet veszi körül, valamint pontosan ismert a keletkezésének ideje.

Szováta polgármestere szerint egyrészt gyógyhatásának és számos egyedi tulajdonságának, másrészt kellemes környezetének is köszönheti hírnevét a tó, amely ezzel az elismeréssel méltó helyére került. Ez Szovátának és a fürdőtelepnek is kitüntetés, amire mindannyian büszkék, és tesznek is érte, hogy ez a jövőben is így legyen – mondta el *Fülöp László Zsolt*. Az előljáró úgy tudja: tavaly hivatalosan 640 ezer vendégéjszakát jegyeztek Szovátán, 134 ezer belépőt váltottak a Medve-tóra, ami önmagában is szép szám, nem beszélve azokról, akik nem mártóznak meg a sós vízben, de sétákat tesznek a környékén. Hasonló, de valamivel kisebb tó Kanadában van, és míg a sóstavak átlagéletkora 70 év, a szovátai már ennek kétszeresét is meghaladja, idén töltötte 144. „születésnapját”.

Románia eddig több mint száz rekorddal szerepel a világrekordok könyvében, ezek közé sorolható mostantól a szovátai tó is. A World Academy Record honlapján múlt héten jelent meg a rekordok közé sorolt Maros megyei természeti kincs. (gligor)

19 óra, július 15, 2019
Keresztelő Szent János Plébánia
Rózsák tere 61, Marosvásárhely

Ora 19, 15 Iulie, 2019
Biserica "Sfântul Ioan Botezătorul"
Piața Trandafirilor 61, Târgu Mureș

KÓRUS-KONCERT

Concert Coral

Winterthur Konzervatórium Kamarakórusa (Svájc) Kammerchor
Konservatorium Winterthur (Schweiz)
Corul Cameral din Winterthur (Elveția)

Karvezető / Leitung / Dirijor: Christoph Bachmann

Műsoron / Werke von / Program:
Gabrieli, Gjeilo, Mendelssohn, Schweizer Volkslieder, Madrigale

Belépés díjtalan ~ Eintritt frei ~ Intrare liberă

Szeretettel várunk mindenkit! Herzlich Willkommen!
Vă așteptăm cu drag!

therezia®

ELADÓ

INGATLAN
Nyárádszeredában

2500 nm udvar,
két épülettel, 500 nm
elülettel

Tel.0745658585

Közlemény

Felhívjuk a marosvásárhelyi tanulók figyelmét, hogy a városi tanács által finanszírozott ingyenes buszbérletek csupán a tanév végéig voltak érvényesek, a vakációban nem használhatók (lásd a marosvásárhelyi tanács 2016. január 28-i 9. számú határozatát).

A közszállítási társulás igazgatótanácsa

LOVÁSZ ÁGOTA GÁLL NOÉMI

HÍRADÓ HÉTKÖZNAPONKÉNT 19⁰⁰ ÓRÁTÓL

Gateway to Transylvania
TRANSYLVANIA AIRPORT
TARGU MURES

Budapest
Dortmund
London
Memmingen
Antalya
Hurgada

www.aeropotultransilvania.ro

atlasfm
TG.MUREȘ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

106.4 FM

MEGJELENT

S.Székely Attila: Lélekenciklopédia II. rész

LÉLEKENCIKLOPÉDIA
A lélek szerepe az emberiség szellemi fejlődésében
FŐSZERKESZTŐ
SIMON-SZÉKELY ATTILA
II. KÖTET
Filozófia, tudomány, paratudomány

Kapható a KOBÁK könyvesboltban
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám